

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER-

bladet

MÅNEDSSKRIFT FOR SORANSK SAMFUND
ÅRGANG 83 NR. 2

MARTS 1998

Rektor Erling Kristensen er fyldt 60 år.

SORANSK KALENDER

Tirsdag den 10. marts kl. 16.30 - Allégade 10

Vi håber at se jubilæumsårgangene eller repræsentanter for samme til en hyggelig orienteringsaften.

Tirsdag den 12. maj kl. 16.30 - Allégade 10

Forårsmøde - program senere.

Torsdag den 21. maj kl. 10.30 - Charlottenlund skov

Batøk-match Herlufsholm ctr. Sorø.

Tirsdag den 9. juni kl. 16.30 - Allégade 10

Skærsommermøde - program fremkommer senere.

Fredag den 19. juni kl. 10.00 - Sorø Klosterkirke

Dimission - jubilæumfest.

Indkaldelse til

GENERALFORSAMLING

Torsdag den 23. april kl. 19.30

på adressen Allégade 10, Frederiksberg

Der afholdes ordinær generalforsamling med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning om 1997.
3. Fremlæggelse af regnskaber for 1997 for Soransk Samfund, SORANERbladet og de under Samfundet hørende fonde.
4. Kassereren fremlægger forslag til budget for 1998.
5. Valg af medlemmer til bestyrelsen.
Efter tur afgår Poul Andersen, Karl Aage Gemal, Hans Kiesow, Henning Molin samt Taus Wolfsberg og Jonas Giersing. Begge de to sidste skal erstattes af to nye juniormedlemmer.
6. Behandling af indkomne forslag, herunder vedtægtsændringer.
7. Eventuelt.

Efter generalforsamlingen er foreningen vært ved 2 stykker smørrebrød, snaps og øl samt kaffe.

Vel mødt / *Henning Molin.*

C.W. Tom Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORANER-BLADET

MARTS 1998

83. ÅRGANG

NUMMER 2

Noget om Internettet ...

Som de fleste ved udkommer SORANER-bladet også i en netudgave, som foreståes af *Jonas Giersing* (S 92). I det rundspørge, som er initieret af *Line v Gersdorff*, går det igen, at internettet er fremtiden, og der skal allokeres tilstrækkelige midler af bladkontoen til denne informationskanal, der jo har hastigheden som det fremtrædende træk. Senest blev dette demonstreret ved, at der bragtes billeder fra en fest, som var igang!! Disse billeder optages med et specielt digitalt kamera, som er blevet foræret os af *Thomas Okke Frahm* (s 91), som vi ikke kan takke nok for denne fantastiske nyskabelse indenfor billedformidlingen. En gang til: Tak *Thomas*!!

Her er der f. eks. mulighed for at bringe frem med det samme, hvordan det går til konkurrencerne i båtøik og golf - foruden et andet emne i rundspørget, nemlig opfattelsen af bladet:

Ganske mange mener, at SORANERbladet er en støvet og gammeldags sag med et forældet lay-out, og det gjorde mig faktisk en smule glad at se, fordi et skoleblad af denne art SKAL være noget støvet og helst frygtelig gammeldags og bringe nostalgisk

drøppende artikler!!! Nå ikke? Jamen så dog lidt i den retning! Helt utroligt glædeligt er det, når de unge synes, der gøres for meget for de gamle, fine herrer, og de ældre mener, at bestyrelsen og bladets redaktør lefler for meget for de unge! (Jeg hørte det godt, *Gunnar*!!) For det kan da kun betyde, at alle har noget at have kritikken i, og det må efter redaktørens opfattelse betyde, at der åbenbart er noget for enhver smag!

Men det betyder også, at vi skal have lagt internetudgaven i nogle mere faste rammer, og selv om det er Samfundets opfattelse, at arbejdet bærer lønnen i sig selv, så bør man nok forsøge at hitte en form for gratifikation til de unge kræfter, som ihvertfald holder dem skadesløse:

det er lettere for os gamle at se på en telefonregning, der ville få yngre, uerfarne til at dåne!

Der er snart generalforsamling - vi bringer det overordnede regnskab i dette nummer af bladet, hvis man vil se det mere sofistikerede, kan man møde op og bede om at få tilsendt ALT. Dette fremgår også af internet-meddelelsen, så her er vi da helt overens! Vel mødt!!

Nu kan drømmen blive til virkelighed

Det var mere, end vi havde turdet håbe: de tre første indsamlingsuger i december forøgede egenkapitalen i vor Boligfond med kr. 102.500. Og ikke nok med det, de næste seks uger her i begyndelsen af 1998 har bragt os endnu over kr. 200.000 nærmere mod målet.

Ikke sådan at forstå, at disse summer i dag alle ligger velbevaret i pengekassen, for mellem dem er også ganske store donationer, der vil blive fordelt over fem år eller ydet som fri delentrepriser, når "Soranneres Hus" skal opføres. Men gavetilsagnene er af så forpligtende art, at de kan indgå i vort dispositionsgrundlag på lige fod med de modtagne indbetalinger.

Nu går indsamlingen så videre; på vej er - via det soranske netværk - en videre fordeling af vor projektfolder (forresten ledsaget af Samfundets nye medlemsfolder) til en række årgange*, i første omgang fra 1945 til 1980. Primært til de gammelsoranere, som ikke allerede har fået den med Soranerbladet, men ledsaget af netværkskontaktens opfordring til alle i egen årgang om opbakning bag tanken.

Bestyrelsens juniorrepræsentanter vil gerne stå bag en tilsvarende indsats blandt de seneste 18 årgange.

Men vi har dog endnu ikke fundet en overkommelig økonomimodel for udsendelse til hele den talstærke gruppe - ud over omtalen på internettet - og er også i bekneb for adressemateriale. Råd og dåd er velkomne, for det er en vigtig aldersgruppe, der med mange - også gerne mindre - bidrag kan understrege kollegietankens værdi for Samfundets fremtid.

De ældste gammelsoranere - årgangene fra 1919 til 1944 - er om ikke lige så talrige, så dog betydningsfulde bærere af de soranske traditioner fra den tid, da vor skoles hverdag så anderledes ud. Deres muligheder for at være med til at omsætte denne forudsætning til vore dages virkelighed, lægger vi megen vægt på, og det var herfra, Boligfondens grundkapital blev skabt. Se-

ner på året giver vi nye forslag til, hvordan de kan være med til at sikre, at den kommer til at virke efter formålet.

Både bredde og tyngde skal der til for at løse opgaven. Tyngden er, som ovenfor beskrevet, nu ved at indfinde sig. Yderligere bredde kan alle medlemmer bidrage til ved - se girokortet - at runde den næste kontingentindbetaling op med et lille beløb efter lyst og evne.

I dag er vi nået så langt, at et "Soranneres Hus" er inden for rækkevidde. Om vi kan give det et så markant internationalt tilsnit, som Smallegadegrunden har skabt mulighed for, det vil ikke mindst afhænge af kapitaltilførsel udefra. Men sikkert er det, at vort eget soranske kapitalgrundlag nu er på vej til at være bæredygtigt nok til gennemførelse af ideen i den oprindelige planlagte målestok.

Jo, drømmen er endelig ved at blive til virkelighed!

Henning Molin

- - -

* Vi har desværre ikke hold i netværkskonkakterne for alle årgange - læs herom andetsteds i dette nummer af Soranerbladet.

Vort soranske netværk

Etableringen af et soransk netværk, som kunne blive et forbindelsesled ud til alle årgange, har haft høj præference hos formanden og bestyrelsen de sidste par år.

Fordi aktiviteterne inden for de enkelte årgange er det bærende grundlag for den bevarelse af soransk fællesskabsfølelse, som også skal udmøntes i Samfundets aktiviteter.

Og fordi det derfor er vigtigt at fremme og følge med i disse aktiviteter - at vide, hvem der tager initiativer og har kontakter.

Et netværk, som ikke skal være bestyrelsens forlængede arm ud til alle årgange, medlemmer som ikke-medlemmer. Men

snarere dens jordforbindelse til det, som rører sig i den enkelte årgang. Et netværk, som vi gerne servicerer med adresser og information i breve, blad og på nettet. Men selvfølgelig også gerne vil være i vekselvirkning med, så vort grundlag herfor hele tiden kan være opdateret.

Vort forslag til netværkskontakterne for 1945-1980 om inden for egen årgang at sikre kendskab til og måske fælles indsats for den soranske indsamling blev stort set flot modtaget: i løbet af foråret vil inden for mange årgange blive rundsendt materiale om "Soranes Hus" og "Soransk Samfund" og måske en opfordring til yderligere samvirke.

Men det viste sig også, at netværket endnu ikke er optimalt sammensat: af de i Soranerbladet i januar 1997 opførte havde en del nok læst det udsendte og noteret sig udpegningen. Men de var i virkeligheden uden kontakt med ret mange i deres klasse eller årgang - og det er jo mod hensigten med netværkets dannelse!

Det vil vi prøve at råde bod på med nedstående til/frameldingsmulighed: hjælp os med at få de rette navne frem. Hvem er kontaktperson i din klasse eller årgang for evt. sammenkomster og jubilæer? Skriv, fax eller net det til os, hvad enten det er dig selv eller en, som er for beskeden/travlt optaget til at melde sig selv.

Vi skal nok lade være med at tage hele hånden, når du har rakt os din lillefinger ...

Også de nuværende netværkskontakter er velkomne til at bekræfte/afkræfte deres lyst og duelighed - gerne inden vi om en måneds tid reviderer den gamle oversigt.

Henning Molin

Sådan kan det også gøres!

Et brev fra netværksrepræsentanten til årgangen.

Kære

Soransk Samfund har besluttet at bygge et hus på Frederiksberg, der skal bruges dels til kollegium, dels til mødeaktiviteter.

Det skal koste 18 mill., hvoraf 6 skal samles ind.

Jeg er blevet spurgt, om jeg vil gøre min årgang opmærksom på dette projekt. Det vil jeg gerne!

Mon ikke også en betragtelig del af de seks millioner kan ydes af vor årgang? Når jeg tænker på, hvor mange lyse hoveder der var, kan jeg ikke tro andet, end at de fleste må være blevet ret velhavende; nogle ved skattetænkning, nogle ved spekulation, nogle ved gambling, nogle ved kloge giftermål, nogle - det er jeg fuldstændig overbevist om - ved flid og sparsommelighed.

Hvordan det er gået til, er nu lige meget i denne forbindelse. Grib blot pennen! Udfyld girokortet! 1-669-0309 "Soranes Hus". Soransk Samfund c/o Arne Krog, Ellehaven 9, 2950 Vedbæk.

Med ønsket om et godt nytår.

Wiens (S 52)

Deadline

næste nr.

Den 13. april 1998.

Årgangsrepræsentanter i Det Soranske Netværk 1998

Jeg foreslår/vil gerne selv for årgang klasse

Navn _____

Bopæl _____

Postnr. _____

By _____

Telefon _____

9 år før uniformens afskaffelse

Baggrund

Soraner-bladet har i september og oktober 1997 - under overskrifterne "Opfordringen og taknemmeligheden" og "Hvad var det, vi ville?" - gengivet foreløbig to af ialt fire artikler forfattet af Esben Munk Sørensen (EMS).

EMS angiver, at hans formål er at give en øjenvidneskildring og et partsindlæg fra perioden omkring uniformens afskaffelse i begyndelsen af 70'erne. Ligeledes anføres det, at EMS og andre er af den opfattelse, at sådanne artikler bør "have samme plads i skolens historie - og dermed Soraner-Bladet - som de traditionelle skolehistorier om lærernes mærkværdigheder og elevernes til alle tider nærværende og selvforherligende erindringer om eget skoleforløb".

Nærværende indlæg har ingen af de nævnte ambitioner. Jeg har imidlertid følt, at der kunne være anledning til at supplere EMS' fremstilling med nogle lidt ældre erfaringer og kommentarer.

Det, der umiddelbart har fået mig op af stolen, er nogle af EMS' ganske bastante personangreb. Det er vel et spørgsmål, om det er rimeligt at give spalteplass til sådanne angreb. Det falder i hvert fald ikke i min smag, når EMS f.eks. omtaler en person som "den lille fede og usmagelige kemilærer".

Jeg forlod akademiet 9 år før EMS. Forinden havde jeg i 7 år boet hos rektor *Arne Østergaard* og dennes familie. Jeg kan derfor med nogen god ret sige, at jeg kender både *Arne Østergaard* og skolen godt.

Om ledelsen

I de år havde vi - der var indlogerede hos *Arne Østergaard* og hans hustru *Thora* - såvel som deres børn, ofte lejlighed til meget åbenhjertigt at drøfte rektors ledelsesbeslutninger og -form. Det kommer næppe som nogen overraskelse, at der ofte var stor uenighed mellem *Arne Østergaard* og os. I

denne forbindelse kan jeg godt tilslutte mig EMS' beskrivelse af tilstanden som værende en "overvejende konservativ skoleledelse og næsten tilsvarende lærerstab, som ikke ville forandringer".

Når det er sagt, finder jeg imidlertid også anledning til at bemærke, at vi i nogen grad kunne forstå, at der blev strammet op, da *Arne Østergaard* tiltrådte som rektor. Det krævede ganske enkelt sin mand at få retableret disciplinen. Ligeledes måtte vi et stykke hen ad vejen respektere det sigte, der lå bag de ofte meget restriktive regler. Næmlich at tilgodesee såvel forældrenes som skolens interesse i, at der blev sat rammer for elevernes udfoldelser, og dermed søgt opretholdt en beskyttelse af svage elever mod uhensigtsmæssigt gruppepres. Endelig havde vi også hen ad vejen forståelse for ønsket om en rimelig egenart og kontinuitet.

Om forbindelse til virkeligheden

EMS anfører sammenfattende bl.a., at lærerne var "helt uden forbindelse med den virkelighed, der var uden for Akademiet, og som vi elever i den engagerede gymnasiealder gerne ville i forbindelse med".

Hvad enten det nu var i form af TV, radio, aviser, tidsskrifter eller foredrag, så kunne vi - da jeg gik på skolen - frit komme i forbindelse med og engagere os i den daværende kulturelle, politiske og økonomiske virkelighed. Og havde man som elev fornøden interesse og initiativ, så erindrer jeg ikke, at der var væsentlige problemer forbundet med at komme uden om reglerne og etablere forbindelse til andre og lejlighedsvis mere spændende sider af virkeligheden. Jeg kan ikke forestille mig, at disse muligheder var indskrænkede, da EMS gik på skolen.

Jeg erindrer heller ikke, at lærerne havde større problemer med at forholde sig til den virkelighed, der lå uden for Akademiet.

I lyset af lærerkorpsets gennemsnitsalder

og den refererede overvejende konservative indstilling kan det imidlertid næppe overraske, hvis lærerne har haft vanskelighed med at forholde sig til 68-oprøret, og hvad deraf fulgte.

EMS anfører, at "elevrådet ved flere lejligheder var med til at få gennemført boykot af undervisningen i protest mod for lav SU eller i sympati med frihedskæmperne i Nicaragua. Det er sjovt at tænke på, men det kunne faktisk få de fleste af skolens elever til at gå hjem. Sådan noget virker helt utænkeligt på dagens uddannelsesinstitutioner - selv på universiteterne!"

EMS erindrer sig endvidere "historielæreren *Crassus* - der ihærdigt holdt fast i de europæiske demokratiers oprindelse i den græske filosofi, mens mange elever hellere ville læse det kommunistiske manifest og studere tekster af de samtidige franske strukturalister".

Hertil kan jeg føje, at mens EMS oplevede sit oprør på skolen, oplevede jeg 68-oprørets efterdønninger på Århus Universitet. For mig var det en beskæmmende oplevelse at se, hvorledes mange vordende akademikere følte trang til at identificere sig med diktaturer, når blot disse diktaturer lå på linie med deres politiske sympatier.

Der var tale om en eufori og medløbertilbøjelighed, som lå milevidt fra den opdragelse til selvstændig stillingtagen og ansvar, der udgjorde fundamentet, mens jeg gik på Sorø Akademi.

Om lærerne

Flere af de ældre lærere, som underviste mig, har også undervist EMS. Det ligger derfor lige for, at EMS og hans samtidige kan have oplevet en betragtelig generatonskløft. Dette, kombineret med skolens noget stillestående atmosfære og den almindelige udvikling i samfundet må selv sagt have givet spændinger. Det er også muligt, at der - som EMS antager - fortsat kunne have været uniformer på skolen, hvis ledelsen i hans tid havde reageret anderledes.

Bortset herfra har jeg på flere punkter vanskeligt ved at genkende EMS' oplevelse

af de faktiske forhold og lærerne. Ingen nævnt, ingen glemt. Og dog - *Vads* musiktimer var lykkestunder!

Der er vel næppe to elever, som har helt den samme opfattelse af alle lærere og rektor under ét. Og der kan vel på alle skoler være elever, der - over for sig selv og andre - kan få hele skoleforløbet til at fremstå som et sandt helvede. Det forekommer mig imidlertid, at beskrivelsen bliver for ensidig, hvis man ikke i et vist omfang forholder sig åbent til ledelsens og lærernes holdninger.

Fra barndommen havde de rødder i et samfund med et i nutidens øjne meget autoritært forhold til opdragelse. Uanset at de i varierende omfang havde distanceret sig fra denne opdragelse, og uanset at man indimellem kunne opleve dem som originale, konservative og/eller umulige, så var der en anden og væsentlig side af medaljen. En side, hvor de som hovedregel var både venlige og kultiverede.

Det kan vel være, at livet inden for Klosterporten kunne have præget af en noget egenartet tornerosetilværelse. I denne var der imidlertid også plads til kvaliteter i form af sans for det historiske perspektiv kombineret med respekt for viden og sund dømmekraft. Det var - og er - vel ikke så ringe endda.

Erik Brockenhuus-Schack (S 65)

Husker du galt, Esben?

I sin føljeton om uniformens afskaffelse skriver *Esben Munk Sørensen* i nr. 7 om den - efter hans mening - gammeldags matematikundervisning i begyndelsen af 70'erne. Som eksempel nævner han, at man skulle lære om logaritmer og bruge regnestok. Det undrer mig meget, at *Esben* (der oven i købet værdes i et universitetsmiljø) kan være uvidende om, at regnestokkens afløser, lommeregneren, først blev alment tilgængelig omkring 1980.

Over hele kloden brugte man indtil da regnestokken til de første tre decimaler og

logaritmetabeller for resten (hvis man ikke havde mekaniske bord-regnemaskiner).

Esbén husker kun to lærere, der "tog gymnasireformen af 1971 alvorligt". Det var i dansk og geografi. Eleverne på matematisk-fysisk gren mærkede det nu også. Alle fysiklærere var meget optaget af de "valgfrie emner" og "120- og 20-timers

specialerne". Vi var på mange spændende efteruddannelseskurser, hvor man "ragede til sig" af hinandens ideer.

Venlig hilsen

Palle Dickow

(ansat på SAS siden 1970)

Ottesvej 16, 4180 Sorø.

E-mail: i28621@inet.uni2.dk

Noget om "Soranernes Hus"

Forleden modtog jeg et brev fra Soransk Samfunds formand. Det indeholdt en adresse-liste over min årgang med både medlemmer og ikke medlemmer af Samfundet. Det var helt fint. Der var også et brev med en nytårshilsen. Det var dog nok ikke det vigtigste, for længere nede på siden foreslog formanden, at alle fra vores årgang (46) bandt os for et bidrag til Boligfonden på 2.500-3.750 kr. hver. Han skriver ovenikøbet "på forhånd tak"! Jeg blev forbavset, overrasket, ja lidt chokeret -.

Nu må jeg indrømme, at jeg ikke er den, der vågner op om morgenen med tanke nr. 1: Sorø. (Jeg har meget gode venner fra Sorø-tiden, det er noget andet.) Det har sikkert været årsagen til, at jeg i juletravlheden blot har lagt det sidste nummer af Soranerbladet til side med henblik på at læse det senere. Det har jeg så gjort nu i anledning af *Hennings* brev, men min relative uforberedthed har nok forstærket chokvirkningen. Tilmed bor jeg i det mørke Jylland fjernt fra hovedstadens pulserende liv og glimmer.

I de par dage, der er gået, siden jeg modtog brevet, har jeg tænkt en del på det, og navnlig hvorfor jeg egentlig blev så sur, for det gjorde jeg jo. Når alt kommer til alt, er det vel ikke en dårlig tanke at bygge et kollegium for studerende, tilmed soranere, og præsidiet er da også ganske imponerende med fine titler og navne. At det kan føles som et gruppepres er vanskeligt at benæg-

te, men det er vel undskyldeligt, når penge skal skræbes sammen, hvis i øvrigt hensigten og målet står i rimeligt forhold dertil.

Men gør det det?

Lad mig prøve at præcisere. - Her går man - nej jeg - til daglig og har det lidt skidt med, at min indsats for at støtte mennesker, der virkelig er i nød rundt omkring i denne verden, er så ringe. Så kommer Soransk Samfunds formand - der som sådan må repræsentere os alle - og beder om penge - ikke så få endda i mine pensionist-øjne - for at støtte nogle rige soranerbørn engang i fremtiden, som om det var det vigtigste, vi kunne gøre.

Hvis man har mange penge - og det er der en del, der har - så kan det vel være helt i orden, for så kan man støtte begge dele; det har jeg ikke - altså må jeg vælge.

For imidlertid at sikre mig mod min indre stemme nu og i fremtiden, der kunne finde på at sige: "Du er bare en gnier, det er derfor, du blev sur" - så har jeg i dag tilsendt Amnesty 3.000 kr., hvilket nogenlunde svarer til det bidrag, som nogle vil mene, jeg burde sende til Boligfonden.

Jeg bryder mig ikke om at være lyse-slukker, men mener blot, at man bør anbringe lysene dér, hvor det er mørkt.

15. jan. 1998.

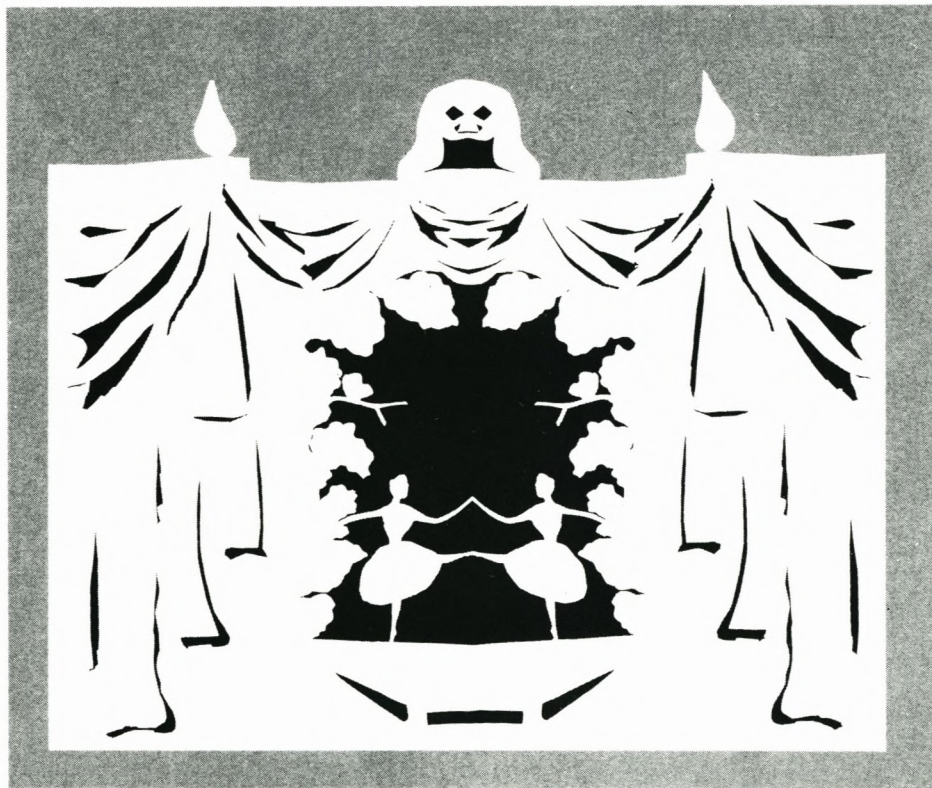
Steen Thiele (S 46)

Om de to mindedigte

I sidste nummer fik vi gengivet *Ingemanns* og *H.C. Andersens* mindedigte til *Frederik de Klauman's* moder side om side. Det er aldrig før sket, og det er interessant at se, hvordan de to digtere greb den samme opgave an og skrev et mindedigt til en sønderknust moder. *Ingemann* har sikkert skrevet sit digt ret snart efter *Frederiks* død den 22/5 1836, på hvilket tidspunkt *H. C. Andersen* ikke var i Sorø, der utvivlsomt er den by, der stod ham nærmest efter fødebyen og hovedstaden. Han kom på besøg hos *Ingemann* den 8/6 og blev der en uges tid. Han har så hørt om det meget triste dødsfald, der jo også drejede sig om en af skolens elever, og *Ingemann* har måske vist ham sit mindedigt og derved inspireret ham til også at skrive et, der er dateret den 14/6,

den dag, han forlod Sorø. Hvis *H. C. Andersen* har kendt *Klauman-familien* - *Frederiks* forældre - så må det i hvert fald have været på anden hånd, men når man kender den følsomme digter, kan det meget vel tænkes, at den store sorg i sig selv har inspireret ham til digtet "*Til Frederiks moder*", som nu er offentligt kendt.

Når det med lange mellemrum kommer frem, at der er fundet et hidtil ukendt manuskript af *H. C. Andersen*, så drejer det sig faktisk altid om et brev, et mindedigt eller mere eller mindre versificerede dedikationer i bøger eller bag på fotografier, altså ting, der slet ikke har været beregnet til offentliggørelse. Der findes stadig rundt om i de familier, hvor *H. C. Andersen* havde sin gang, noget han har skrevet eller klippet og

med hans berømthed vil alt, hvad der skyldes ham til stadighed have stor interesse. Det vi ikke ved, eller ikke kan vide, er, hvor de forskellige ting efterhånden er havnet, når de er gået i arv i generationer i familierne.

Men nu lidt om *Frederik* og hans familie:

Frederik Gregorius Christian de Klauman blev født i Slagelse den 26/3 1823, Han blev optaget i I kl. 1834 og døde som elev kun 13 år gammel. Hans far var toldforvalter i Sorø, kar. major *Martinus de Klauman* (død 1840), og hans mor var den nes anden hustru *Anna Gram* (død 1862). Familien *Klauman* er embedsadel fra 1749 oprindelig købmænd, senere embedsmænd og officerer. Toldforvalter K. var oprindelig dragonofficer og deltog med sit regiment i besættelsen af Frankrig efter Napoleon, men han tog sin afsked allerede i 1816 og rejste hjem to år før besættelsen ophørte. Han har formentlig derefter haft et mindre landbrug i nærheden af Slagelse, men fra 1831-34 var han branddirektør i Ringkøbing Amt, hvorfra han kom til Sorø. Her boede han på Torvet, hvor Hotel Kong *Frederik* nu ligger. Gammel i gårde blev han ikke i Sorø, hvor han kun levede i seks år svagelig og i små kår. Af og til har han nok talt "gamle dage" med skolens staldkarl og vægter *Peder Knudsen*, der som dragon var med i Frankrig, hvor han var en af de menige soldater, der tabte sit hjerte til en fransk pige *Alexandrine Degang*, som han blev gift med og hjemførte til Haugerup og Bjernede, før han blev ansat ved skolen.

Her boede familien med tre børn i det senere sløjdløkkale, og da P.K. var svagelig, måtte hans franske kone trække det store læs med strigling og fodring af hestene og vægtergang. Hun beholdt sin katolske tro, og skolens fransklærer, professor *August Rothe* (død 1879) har sikkert haft sproglig glæde af at have en fransk dame på skolens grund, og da hun døde i 1872, skrev han en smuk nekrolog over hende i Sorø Avis.

Frederiks mor *Anna Gram* var et par og fyrrer år, da hun blev gift, så *Frederik* var både et ønske- og et enebarn, og sorgen over at skulle miste ham som 13-årig har

slået hende fuldstændig ud og utvivlsomt påkaldt oprigtig deltagelse i den lille by. Efter sin mands død boede fru *Klauman* i Rolighed og havde en tid elever boende. Hun havde en helsøster, der var gift med en universitetsgodsforvalter *Chr. Kruse*, og den familie havde flere medlemmer, der boede i Sorø; blandt disse var kammerråd *Søren Kruse* (død 1871), der havde været ansat ved skolens administration, og hos hvem fru *Klauman - Frederiks* moder døde.

Da *Frederiks* forældre døde barnløse, og såvel faderens søskende som moderens helsøster var døde forinden, har jeg på Landsarkivet gennemgået skiftedokumenterne efter *Frederiks* moder, og det viser sig, at der på *Klauman*-siden kun var en søstersøn, toldforvalter *Brorson* i Holbæk og på *Gram*-siden en halvsøster. Digtene må være gået til *Brorson* og derfra videre gennem kvindeled, så de nu beror hos direktør, civilingeniør *Johan M. Mønsted* i Rungsted.

Midt i bopakken ligger en udfoldet, sort børnetegne- og notesbog, der faktisk burde være udleveret til arvingerne; den har været *Frederiks*, og der står på det første blad med sirlig håndskrift i den "Til min Ven og Skolekammerat *Frederik G. Klaumann* til hanses 10'de Gøburtdag den 26. Marts 1833 med Ønske om Lykke og Held i Fremtiden, og stedse mange Bancosedler i vedfølgende lommer af *Edw. Kuhlmann*". Hvem denne skolekammerat er, har det ikke været mig muligt at fastslå, men tidsmæssigt er det før Sorø-tiden og vel så en Ringkøbing-dreng.

Altså ved vi nu, hvor *H. C. Andersens* digt befinder sig, samt hvor *Frederiks* - i øvrigt tomme - tegnebog nu er arkiveret!

Otto Vilh. Sommer (S 37)

En korrigerende tilføjelse:

I sidste nummer kom den gamle redacteur for skade at drage en falsk slutning og dermed fare med en halv vind. Vi skrev direkte, at de tvende poems af *Andersen* og *Ingemann* blev vist sidestillet for første gang.

JLK REVISION & RÅDGIVNING
STATSAUTORISERET REVISIONSAKTIESELSKAB

De efterfølgende Legatregnskaber, der er offentliggjort i Soranerbladets marts nummer 1998, er forelagt og godkendt på Soransk Samfunds ordinære generalforsamling.

København, den / 1998

dirigent

LEGATER UNDER SORANSK SAMFUND

Regnskab for året 1997

Det fuldstændige årsregnskab incl. specifikationer kan rekvireres hos administrator.
Ligesom fuldstændig årsregnskab vil være fremlagt på Soransk Samfunds generalforsamling.

Dragør, den 18. februar 1998
Administrator:

Karl Aage Gemal

Efterstående årsregnskaber på siderne 2 til 10 for Legater under Soransk Samfund er godkendt og indstilles til den ordinære generalforsamlings godkendelse.

København, den 18. februar 1998
Bestyrelsen for Soransk Samfund:

Endvidere specielt for så vidt angår årsregnskabet for Soransk Samfunds Bogligfond er dette godkendt og meddeles den ordinære generalforsamling

København, den 18. februar 1998
Bestyrelsen for Soransk Samfunds Boligfond:

Revisionspåtegning

Vi har revideret de af administrator aflagte årsregnskaber for året 1997 for Legater under Soransk Samfund siderne 2 til 11.

Årsregnskaberne er opstillet på grundlag af årsopgørelser med bilag fra Unibanks Forvaltningsafdeling samt øvrig dokumentation.

Den udførte revision:

Revisionen er udført i overensstemmelse med almindeligt anerkendte revisionsprincipper og er tilrettelagt og udført ved de revisionshandling, som vi har anset for nødvendige for at opnå en begrundet overbevisning om, at regnskaberne er uden væsentlige fejl eller mangler. Under revisionen har vi ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko efterprøvet grundlaget og dokumentationen for de i årsregnskaberne anførte beløb og øvrige oplysninger. Vi har herunder taget stilling til den af administrator valgte regnskabspraksis og de uøvede regnskabsmæssige skøn samt vurderet om regnskabernes informationer som helhed er fyldestgørende.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion:

Det er vores opfattelse, at årsregnskaberne er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsafklæggelsen, og at årsregnskaberne giver et retvisende billede af aktiver og passiver, den økonomiske stilling på statusdagen samt af resultatet af året.

Sorø, den 19. februar 1998
JLK Revision & Rådgivning,
statsautoriseret revisionsaktieselskab

Ole Norup

statsautoriseret revisor

ON/sk

Sammendrag af legatregnskaberne under Soransk Samfund

	<u>Overskud</u>	<u>Legater</u>	<u>Kurs- regulering</u>	<u>Legat- kapital</u>	<u>heraf disponibel</u>		
Soransk Samfunds Understøttelsesfond	16.179	30.000	-	2.650	327.596	152.195	
Soransk Samfunds 100-års Jubilæums- legat	28.478	25.000	-	5.681	390.539	30.133	
Støttefondet for gamle Soraneres efterladte	1.288	1.000		625	31.631	951	
Digteren Cand. jur. Aage Kraup Linds legat	25.147	34.000		20.588	564.654	26.154	
Frantz Chr. Bruun legat	6.297	6.000	-	1.288	89.149	971	
Edvard Nielsen Kindts legat	567	2.005	-	528	6.321	6.321	
Fhv. handelsskoleejer og -forstander V. Petersens samt Ingebjørg og Poul Suhr Henriksens legat	2.857	0		158	53.274	5.179	
A. Chr. Louws fond for trængende gamle soranere og deres efterladte	-	783		1.452	66.415	-	88
Soransk Samfunds Boligfond	17.803	0		0	803.876	17.803	
	<u>97.833</u>	<u>98.005</u>		<u>12.676</u>	<u>2.333.455</u>	<u>239.619</u>	

JLK REVISION & RÅDGIVNING
STATSAUTORISERET REVISIONSAKTIESELSKAB

Det efterfølgende årsregnskab, der er offentliggjort i Soranerbladets marts nummer 1998, er forelagt og godkendt på Soransk Samfunds ordinære generalforsamling.

København, den / 1998

dirigent

SORANSK SAMFUND
og
Soranerbladets Fond
Regnskab for året 1997

Det fuldstændige årsregnskab incl. specifikationer kan rekvireres hos kasserer.
Ligesom fuldstændig årsregnskab vil være fremlagt på Soransk Samfunds generalforsamling.

Vedbæk, den 19. februar 1998

Kasserer:

Arne Krog

Efterstående årsregnskab for Soransk Samfund, der udviser et underskud på kr 1.668 og en formue på kr 976.350, samt regnskab for Soranerbladet og Soranerbladets Fond, er godkendt og indstilles til den ordinære generalforsamlings godkendelse.

København, den 19. februar 1998

Bestyrelsen:

Revisionspåtegning

Vi har revideret det af bestyrelsen aflagte årsregnskab er for året 1997 for Soransk Samfund og for Soranerbladets Fond.

Den udførte revision:

Revisionen er udført i overensstemmelse med almindeligt anerkendte revisionsprincipper og er tilrettelagt og udført ved de revisionshandlinger, som vi har anset for nødvendige for at opnå en begrundet overbevisning om, at regnskaberne er uden væsentlige fejl eller mangler. Under revisionen har vi ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko efterprøvet grundlaget og dokumentationen for de i årsregnskaberne anførte beløb og øvrige oplysninger. Vi har herunder taget stilling til den af bestyrelsen valgte regnskabspraksis og de udøvede regnskabsmæssige skøn samt vurderet om regnskabernes informationer som helhed er fyldestgørende.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion:

Det er vores opfattelse, at årsregnskaberne er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelsen, og at årsregnskaberne giver et retvisende billede af aktiver og passiver, den økonomiske stilling på statusdagen samt af resultatet af året.

Sorø, den 20. februar 1998

JLK Revision og Rådgivning,
statsautoriseret revisionsaktieselskab

Ole Norup
statsautoriseret revisor

ON/sk

Soransk Samfund

Resultatopgørelse for perioden 1. januar – 31. december

<u>Spec.</u>	<u>1997</u>	<u>1996</u>
<i>Indtægter:</i>		
	292.198	304.477
1	16.025	145.434
	705	2.780
2	65.408	89.442
	<hr/> 374.336	<hr/> 542.133
<i>Udgifter:</i>		
3	- 69.236	- 72.840
4	- 176.844	- 158.787
	0	- 12.621
	0	- 2.239
5	- 54.542	- 54.872
	- 59.632	0
	<hr/> - 360.254	<hr/> - 301.359
	14.082	240.774
	0	- 38.471
6	- 15.750	- 6.000
	<hr/> - 1.668	<hr/> 196.303

Soransk Samfund

Balance pr. 31. december

Spec.	<i>Aktiver</i>	1997	1996
	Bankindeståender:		
	Unibank, kr.nr. 462.550	36.353	27.282
	GiroBank, kt.nr. 400.1710	14.889	25.897
	GiroBank, kt.nr. 327.1307	25.906	75.588
	GiroBank, kt.nr. 154.24.06379	100.000	0
7	Tilgodehavender	70.002	147.680
	Obligationer:		
8	Nominelt kr. 759.000	752.515	751.927
	Tilgodehavende renter, obligationer	21.110	22.600
	<i>Aktiver i alt</i>	1.020.775	1.050.974
	 <i>Passiver</i> 		
	Kapitalkonto:		
	Saldo primo	977.808	783.014
	Årets resultat	- 1.668	196.303
	Kursregulering obligationer	210	- 1.509
	<i>Kapitalkonto ultimo</i>	976.350	977.808
	Modtaget legat, der er klausuleret	20.000	-
	Forudbetalte kontingenter	1.425	0
	Skyldige omkostninger:		
	Moms 4. kvartal	-	5.259
	Bogtrykker vedrørende Soranerbladet	0	25.825
	Vinkøb	0	11.979
	Revisor og bogføring	23.000	26.250
	Avisporto	0	3.238
	Øvrige	0	615
	<i>Gæld</i>	44.425	73.166
	<i>Passiver i alt</i>	1.020.775	1.050.974

Soranerbladets Fond

Resultatopgørelse for perioden 1. januar – 31. december

Spec.	1997	1996
<i>Indtægter:</i>		
Obligationsrenter	6.269	6.545
Kursavance vedr. udtrækning	133	0
Bankrenter	22	49
	6.424	6.594
<i>Udgifter:</i>		
Forvaltningsgebyrer	- 339	- 294
	-	-
<i>Årets resultat</i>	6.085	6.300
der overføres til Soranerbladet.		
<u>Balance pr. 31. december</u>		
<i>Aktiver</i>		
Unibank, kt.nr. 519.3079	268	27
8 Unibank, depot nr. 218.3440, obligationer	78.271	78.384
Tilgodehavende renter, obligationer	1.565	1.645
<i>Aktiver i alt</i>	80.104	80.056
<i>Passiver</i>		
Skyldige omkostninger	86	90
Mellemregning Soransk Samfund	2.101	2.049
<i>Gæld</i>	2.187	2.139
Saldo primo	77.917	79.155
Kursregulering	0	- 1.238
<i>Fondskapital ultimo</i>	77.917	77.917
<i>Passiver i alt</i>	80.104	80.056

Dette er ikke rigtigt, idet vi er blevet gjort opmærksom på, at en sådan samstilling har været vist på Internettet gennem længere tid - og i hvert fald lang tid før SORANERbladet har bragt digtene. Vi beklager meget, at vi har overset den kendsgerning, at Internettet naturligvis har samme offent-

lighedsværdi som et trykt medium, og at SB derfor må henvises til at være nummer to, som offentliggør digtene!! Dette selvom somme hævder, at Internettet er et flygtigt medie, hvor vi så må glæde os over både at være trykt og trygt.

Soransk Samfund

Redaktør Henry Hellssen

I forrige nummer bragte vi et postkort, som den unge journalist *Henry Hellssen* havde sendt til sin tidligere værtinde i Sorø, Fru *Tjim Matthiessen* g.m. gamle MØK alias lektor *Frederik Matthiessen*. Kortet var sendt fra Port Arthur, hvortil den unge rejssende var nået sin vej verden rundt som korrespondent for Berlingske Tidende.

Hellssen gik i Sorø fra 1900 til 1905, hvor hans eventyrlyst og virketrang tog så

meget overhånd, at han forlod skolen midt i femte klasse for at få sin militærtjeneste overstået, så han så snart som gørligt kunne komme i gang med journalistik, der havde hans totale hengivenhed. Efter et par uddannelsesår ved et par jyske blade og yderligere 3 (af ham selv kaldt ØVEår ved det hensygnende blad RIGET kom han i 1913 til Det Berlingske Hus, og her blev han gennem de næste 44 år til sin død i 1957 .

Shakespeares "Trolde kan tæmmes" på Dagmarteatret i 1930. Poul Reumert på Harley Davidson og Bodil Ipsen medvirkede i den noget alternative opsætning. (Foto: Holger Damgaard).

Han startede BT og var dets redaktør i de første par år, men så tog udenrigs- og krigskorrespondentvirksomheden over, og han begyndte en næsten uafbrudt odysse verden rundt - således at forstå, at han blot begyndte forfra, når han kom hjem igen! 4 gange nåede han jorden rundt, 14 gange besøgte han Amerika og yderligere drog han gennem Mongoliet på kamelryg og Tibet på hesteryg. I slutningen af 1930'erne opholdt han sig i længere tid i Nordafrika og lod sig indskrive ved Cairos universitet for at forberede sig til en rejse til Mekka. Under disse studier blev han grebet af muhamedanismen og gik over til den islamske tro. Han nåede dog ikke at besøge den hellige by Mekka, fordi den anden verdenskrig brød ud, og han hastede hjem til Danmark for at forberede en længere turne som krigskorrespondent. Det nåede han aldrig, fordi grænserne lukkedes. Han overvintrede i Danmark gennem hele krigen som journalistisk redaktør ved såvel "Billed-bladet" som "Berlingske Aftenavis" og nåede at skrive talrige bøger om meget forskelligartede emner. Teatret havde hans store interesse - han var i 1927-28 tilknyttet Max Reinhardts Regie og direktionsstab i Berlin og New York. Dette førte ham til en hobbyvirksomhed som instruktør, hvor hans avantgardistiske regis gav anledning til mange højlydte meningsudvekslinger. Illustrationen viser en scene fra hans instruktion i 1930 af Shakespeares "Trolde kan tæmmes", hvor Poul Reumert ses på en Harley Davidson motorcykel med Bodil Ipsen i pigekammeret!! Scenen bevidst kreeret for at understrege skuespillets mandschauvinistiske karakter!! Det var unægtelig noget før rockernes indtog og understregning af det samme!

I hans sidste år plagedes han af et par sygdomme, han havde erhvervet sig under sine rejser, og som man på den tid ikke kunne behandle effektivt, men Poul Scherff (*S 08*), som kendte ham godt, syntes han bar sine lidelser med stort heltemod. Han efterlod sig mindet om en stor bladmand og et fint om end særpræget menneske.

Red

Rektor er blevet 60

Som det fremgik af forrige nummer, er rektor Erling Kristensen blevet 60 år. Som det ligeledes fremgik, er rektor udrustet med en imponerende baggrund for sit virke som leder af en af landets ældste og mest respekterede skoler. Det sagde man allerede, da udnævnelsen til rektor kom - i dag kan man vel kun glæde sig over, at baggrunden parret med en imponerende dynamik har vist sig at have været afgørende for den succes, som rektor har tilført skolen gennem sit lederskab af et stedse bedre og bedre lærerkollegium, hvor der er satset på såvel faglige som menneskelige kvalifikationer, hvoraf især det sidste jo er så vigtigt for miljøet i en kostafdeling. Til kvalifikationsrækken hører hos både rektor og lærere evnen til at kunne begejstres og vedligeholde en optimisme, som måske allersnarest skyldes glæden ved arbejdet med de unge og følelsen af at kunne være med til at præge en udvikling.

Men kan vel næppe komme uden om en meget væsentlig ting, som er sket i rektors regeringstid, nemlig tilkomsten af Stiftelsen til Sorø. Den synergisme, som præger samarbejdet mellem skole og stiftelse personificeret i rektor og stiftelsens leder, Jens Thomsen, er ganske enestående. Den har foreløbig givet nogle utroligt positive resultater og er nu i gang med at føre vores gamle skole ind i det nye årtusinde. Men det bliver ganske givet ikke stående ved dette: Allerede nu har rektor røbet tanker om yderligere byggeri på Akademigrunden, denne gang atter for at aflaste de klassiske rum på hovedbygningen, der jo hver eneste dag frekventeres af godt 500 mennesker. Sådant giver slid, og så længe slid er patina, så går det, men når slid betyder nedslidning, så må der tænkes! Tanken er her, at man udmærket kunne tænke sig en L-A-N-G bygning anbragt i forlængelse af museet (i dag kaldet naturfagsbygningen) med lokaler (og hvem ved? måske en yderligere aflastning af biblioteket?). Spørg rektor om det - han har garanteret tænkt på det for mange år siden!

Kære *Erling!* Vi fra Samfundet vil hylde dig på din runde dag og takke dig for din meget store indsats for at få det samarbejde, som er så vigtigt for elevsamfundet og den gamle skole til at forløbe forbilledligt, således at vi glæder os til at komme ned til jer og snakke med jer om alt det nye, i bibrin-ger institutionen Sorø Akademi.

Hjertelig tillykke!!!

Red.

Hr. Redaktør!

Det er bedrøveligt, at *Esbek Munk Sørensen* (S 74) skulle "meget rundt på kloden", før han som forsker på universiteter og i mange angelsaksisk inspirerede collee-ge-miljøer kom til sandheds erkendelse om skoleuniformens betydning. Han blev lige-rem varm om hjertet ved at opleve, "hvordan uniformen kan være med til at reducere oplevelsen af ikke bare sociale forskelle i baggrund og forbrugsevne, men også at reducere betydningen af forskelle i hudfarve og religion og derved bidrage til en mere fredelig sameksistens på lige vilkår mellem personer og unge, der måske dybest set var meget forskellige".

Det er en modig tilståelse af en mand, der, som det fremgår af hans fire artikler i *Soraner-Bladet*, var en af hovedpersonerne i historien om afskaffelsen af uniformen ved Sorø Akademi.

Men grotesk forekommer det, når *Esbek Munk Sørensen* søger at lægge skylden over på rektor *Arne Østergaard* som anklages for ikke at have argumenteret "offensivt og nuanceret, men alene med henvisning til sædvane og tradition".

Denne påstand modsiger *Esbek* selv, når han i sin sidste artikel erkender, "at vi dengang ikke havde vilje til at ville se perspektivet i rektors socialpolitiske begrundelse for uniformen. Jeg kan huske, at han dengang argumenterede med, at det var vigtigt, at eleverne var ens. Så kunne man ikke se de forskellige betingelser og baggrunde, de kom fra, via deres påklædning".

I en redegørelse til Undervisningsministeriet - som svar på elevrådets energiske henvendelser med krav om uniformens afskaffelse - henviste rektor til mange forældres udtalte tilfredshed med uniformen og tilføjede: "Den sociale anonymitet gennem ret ensartet påklædning er af større betydning, end eleverne forstår ...".

Det er derfor historieforkælsning, når brave *Esbek* i sit afsluttende bodskapital hævder, at rektor over for undervisningsministeriet argumenterede "alene med henvisning til sædvane og tradition".

Med venlig hilsen

*Sv. Irgens Hansen (S 30),
Ejsbølvej 10, 6100 Haderslev.*

Kære Hubert Andersen alias Niels M. Saxtorph(S 40)

Du skal i anledning af din 75-års fødselsdag have tak for dit initiativ i 1943, da du dannede Sorøgruppen under BOPA. Dine fire skolekammeraters frustrationer over at leve i et halvhjertet samfund - besat og samarbejdende med besættelsesmagten - blev derudover afløst af aktiv modstand under dit naturlige lederskab. Med vekslende held gik vi i aktion i 1943, indtil heldet forlod os i november 1943.

Under aktion blev tre af os arresteret af dansk politi og blev efterfølgende idømt krigsvariende fængselsstraffe og derefter deponeret i Nyborg Statsfængsel.

Ca. ét år tilbragte vi to tilværelsen i samme celle. Du er hovedansvarlig for, at vort samvær foregik så harmonisk, at der aldrig var en divergens - nok diskussioner, men aldrig skændsmål. Din energi, fantasi, humor og menneskeforståelse bragte altid tingene på plads, så også næste dag blev spændende.

Aldrig har jeg været så nær en storebror. Det skal du også have tak for!

Lindberg alias Johan Hjarup

En soranerorienteret anmeldelse af Morten Things bog om Hans Kirk

Hans Kirks mange ansigter

Morten Thing udgav en biografi om forfatteren *Hans Kirk* i december 1997. *Hans Kirk* ville være blevet 100 år den 11. januar 1998, og dette er baggrunden for udgivelsen.

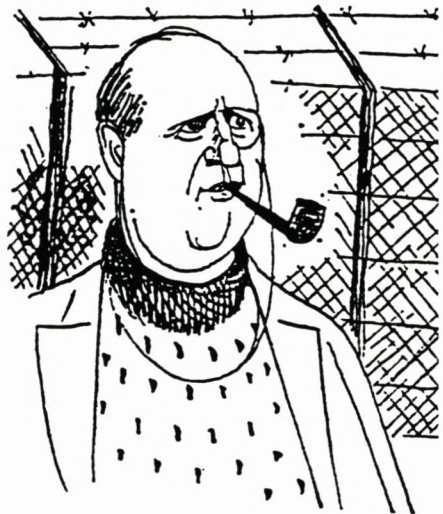
Hans Kirk er student fra Sorø 1916 og er blevet Danmarks største forfatter - nogen sinde - målt på oplagstal. I alt 369.000 eksemplarer af romanen "Fiskerne" er det blevet til. Hermed er *Kirk* den forfatter i Danmark, der har lagt navn til det største oplagstal på en enkelt titel. Kun overgået af Salmebogen og Bibelen. Den forfatter, der kommer tættest på, er *Hans Scherfigs* Forsømte Forår med 366.000 og *Peter Høeg* med "Frøken Smillas fornemmelse for sne", der inklusive oversættelser af bogen til udenlandske markeder er nået op på 332.000.

Morten Thing har lavet en dejlig og saglig bog om *Hans Kirk*. Men får ved læsning af bogen en god gennemgang af hele HK's forfatterskab, der bredte sig over mange forskellige udgivelsesformer fra noveller til ugeblade, aviser samt romaner og rejsebeskrivelser. Bogen er lettilgængelig, og ved læsningen får man stor sympati med personen *Kirk* og hans mange ansigter.

Kirk var Soraner (kostelev 1909-16), og vi har vel alle læsere af dette tidsskrift læst hans beretning om tiden i Sorø fra romanen *Skyggespil*. Enten i romanen direkte eller ved at læse uddrag af denne med kapitlet "Landsforvist" i *Per Sallings* bog "Fra tugtens tid". *Kirk* skriver i romanen, at han betragtede tiden i Sorø som en "deportations-tid", og at han længtes tilbage til Himmerland til omgivelser, hvor man kunne ånde. I biografien leverer *Thing* en interessant nyfortolkning af *Kirks* bevæggrunde til den kritiske fremstilling af tiden i Sorø (s. 315) og i øvrigt til forståelse af hans mangesidede personlighed. *Morten Thing* pointerer, at

Kirk netop i årene forinden han i 48-49 var i gang med at skrive på *Skyggespil*, havde haft sendt sin egen søn *Johan* til Sorø, for at han kunne gå på kostskole dernede. Det var på samme tidspunkt, hvor sønnens fætter *Lars Kirk* (S 47) også gik dernede. *Johan* får efter to måneders pinsler lov til at komme hjem igen og gå i en almindelig kommuneskole i København.

Morten Thing skriver "Det billede, som *Kirk* giver af sin tid på Sorø i *Skyggespil* er bemærkelsesværdigt negativt i forhold til, hvad han tidligere havde givet udtryk for. Faktisk virker de bemærkninger, som falder i breve og andre steder før denne tid næsten romantiske. Det er, som om *Johans* oplevelser bringer en realisme tilbage i erindringerne. Den fortrængte skolevirkelighed kom op til overfladen, og med den betydning af at være blevet sendt hjemmefra".

Hans Kirk i Horserød (Bidstrup).

Denne analyse af Kirks bevæggrund for formuleringerne i Skyggespil om sit ophold i Sorø virker overbevisende og interessant og bidrager til at tegne et yderligere nuanceret billede af Kirks personlighed.

2 personer med tilknytning til Sorø omtales eksplicit i biografien. Den ene er den senere undervisningsminister *Hartvig Frisch*, der var årsvikar på Sorø 1914-15 og blev en person, der kom til at betyde meget for *Hans Kirk*. Det var i følge *Things* fremstilling den første intellektuelle socialist, *Kirk* havde mødt. Den anden soraner er forfatteren *Sten Christensen* (R 14), der også blev journalist og vedblev hele livet at være en nær ven af *Kirk*. Da *Kirk* efter fængselsopholdet i Horserød (ved interneringen af kommunisterne under 2. Verdenskrig) gik under jorden, forfalskede de i fællesskab *Sten Christensens* identitetspapirer, og HK kunne optræde under *Sten Christensens* navn i resten af krigen.

Biografien giver en meget fin fremstilling af Kirks personlighed og væremåde. Når man læser bogen, får man et klart indtryk af, at *Hans Kirk* har været et meget behageligt menneske, som har kunnet lide at omgås mange forskellige typer af mennesker og har været vellidt af disse. Man får nærmest indtryk af, at alle har kunnet lide *Kirk*, og at han ingen fjender havde haft. I denne sammenhæng er det en mangel ved biografien, at den ikke forholder sig til de fire breve, der blev offentliggjort i Soranerbladet 1987 (p. 80-81), der fortæller om *Hans Kirks* sammenstød med sine studenterkammerater i forbindelse med deres 25-års studenterjubilæum i 1941. *Kirk*, der jo var medlem af Danmarks Kommunistiske Parti, havde på dette tidspunkt taget stilling til fordel for Stalin og dermed for alliancen mellem Hitler-Tyskland og Sovjetunionen. Det brød nogle af hans gamle klassekammerater fra Sorø-tiden sig ikke om, og derfor kom bruddet, der førte til, at *Kirk* følte sig uønsket til sit 25-års studenterjubilæum.

Biografien svarer ikke på det spørgsmål, som mange andre har stillet i forbindelse med hans forfatterskab og levned. Næmlig hvorfor et så indsigtsfuldt, følsomt og intel-

ligent menneske ikke valgte at bryde med DKP i forbindelse med opstanden i Ungarn i 1956, men vedblev at være tro mod et parti, han havde tjent i så mange år? Mange af Kirks samtidige partikammerater brød ellers med DKP, og det førte bl.a. til dannelsen af SF. *Morten Thing* synes helt at overse, at *Kirk* med denne optræden på sine gamle år optrådte lige så fundamentalistisk og naivt som de mange Indre-Missionske personligheder, han selv skildrer i *Fiskerne*, og som også i følge biografien udgjorde en stor del af Kirks fædrene familie fra Harboøre-kanten. Det er derfor nærliggende at antage en direkte forbindelse mellem denne "trofasthedslignende del" af Kirks personlighed og så den indirekte og karakterdannende påvirkning fra familien på hans fars side. Indholdet var skiftet ud, men grundlæggende var adfærden den samme.

Esben Munk Sørensen (S 74)

Morten Thing: Kirks mange ansigter. Forlaget Gyldendal, København, 1997, 384 sider. 295,- kr.

EFTERLYSNING:

Ejer De et billede af Herman Vedel? - eller kender De en, som gør?

I mere end en menneskealder var Herman Vedel (1875-1948) landets mest søgte portrætmaler. For tiden arbejder jeg på en fortegnelse over hans værker, og jeg vil derfor være meget taknemmelig for oplysninger af enhver art om Vedel-billeder i både privat og offentlig eje. Jeg hører også gerne fra folk, som har kendt eller truffet Vedel - eller som i øvrigt har stort eller småt at berette om ham.

Jonas Gramkow Barlyng (S 88),
Nørre Voldgade 12, 4.th.,
1358 København K.
Telefon 33 13 71 03.

Alumnatet skal ombygges og udvides for 25 mio. kr.

Ved et møde den 16. februar fremlagde direktør *Jens Thomsen*, Stiftelsen Sorø Akademi, og kgl. bygningsinspektør *Karsten Rønnow* planer for et nybyggeri ved Store Plads, som skal rumme det antal elevværelser, som bliver nedlagt, når den planlagte restaurering af de fem såkaldte nye alumnater bliver tilendebragt. Denne ombygning vil gøre værelserne noget større og alt i alt medføre, at der i hvert hus nu kun vil være plads til 12 i stedet for som tidligere 20 alumner. 5 huse gange 8 alumner bliver til 40, som altså må være det minimum, man sigter efter skal bygges. Da man samtidig ikke råder over anstændig plads til skolesøgendes indtagelse af frokost, skal der samtidig bygges en kantine med plads til 350. Samtidig fortaltes der lidt om en multisal, som man bl.a. har på Ankerhus, og som har vist sig at være ovenud værdifuld. I det sidste tilfælde bliver der også tale om at skabe aflastningsrum for hovedbygningens meget anvendte lokaler.

Og hvor skal det så placeres? *Rønnow* fremlagde skitser for såkaldte byggefelter,

hvor man kommer mindst muligt i karambolage med Store Plads og pladsens høje træer og øvrige udlæg. Byggefeltet går ind over området, hvor den for længst nedrevne hundegård lå og ind over det nu nedlagte sygehus. Denne bygning, som i sin tid opførtes i 1860 til erstatning af *Thuras* tredje pavillon og i øvrigt var tegnet af *C. Hansen* - bror til *Theophilus*, har som sygehus udspillet sin rolle og er i dag bogdepot og "kaffestue" for de ældste alumner.

Det andet byggefelt koncentrerede sig om "det manglende alumnat"! Det er nemlig planen at fuldende byggeriet fra 1960 med en ekstra fløj, hvorved man vil opnå at få tre kostlærerboliger placeret yderst hensigtsmæssigt med to elevfløje udenom. Denne sidste sjette streng vil også arkitektonisk fuldende byggeriet fra 1960. *Karsten Rønnow* pointerede, at et som sådan skitseret nybyggeri på en meget positiv måde vil understrege *Thuras* oprindelige plan for Store Plads fra 1700-tallet. Herved bevares de store træer, og der skabes en klassisk smuk plads, understregede *Jens Thomsen*,

Det nedlagte sygehus må lade livet.

der samtidig gjorde opmærksom på, at sygehusets nuværende funktion som bogdepot nemt kan erstattes ved den plads, der fås, når de nuværende kaffestuer i kælderen på hovedbygningen erstattes af nyt byggeri. Rektor pointerede, at hovedbygningens meget smukke klassiske rum behøver en aflastning i form af nye samlingslokaler.

Hvornår skal det ske? Undervisningsministeriet planlægger at gennemføre renoveringen af de bestående alumnater i løbet af 1999 til 2001. Da det jo er Stiftelsen, der ejer såvel grund som bygninger, er det i overensstemmelse med aftalen mellem Stiftelse og ministerium, at Stiftelsen forestår nybyggeri til skolen. Da der som ovenfor anført vil ske reduktion i antallet af boliger ved renoveringen, ønsker Stiftelse og skole at komme i gang hurtigst muligt for på den vis at sikre kontinuitet i værelseskapaciteten. Dette er så meget mere vigtigt, fordi elevtilgang og undervisningstilbud er inde i en meget positiv udvikling, og for at understøtte denne er det bindende nødvendigt med en forbedring af skolens fysiske rammer. At sygehuset skal fjernes, er en uomgængelighed, som ikke må stå i vejen for de nødvendige og yderst velkomne forbedringer for både kostelever og navnlig for de skolesøgende, der her vil få hårdt tiltrængt plads til at indtage måltiderne inden for skoletiden. For kostafdelingen tør man ikke tænke på, hvilke konsekvenser det ville kunne få, hvis der pludselig kommer problemer med værelseskapaciteten. Nybyggeriet vil på smukkeste vis sikre den gamle hæderkronede institutions beståen langt ind i det næste årtusinde.

Runde fødselsdage i april måned 1998

5. Forretningsfører Holger Nielsen (f. 23, R 40), Løvfaldsvej 17, 8600 Silkeborg.
5. Læge Carsten Vagn-Hansen (f. 38, S 56), Knabberupvej 40, 7100 Vejle.
6. Korrespondent Bente Rasmussen (f. 23, S 42), Fuglsanggård, 4160 Herlufmagle.
7. Anders Geert-Jørgensen (f. 48, R 65). Soransk Samfund kender ikke adressen.
7. Afdelingsleder, cand. polit. Jens Christian Pedersen (f. 48, S 67), Hælderne 7, 2850 Nærum.
9. Civilingeniør Børge Nielsen Dahl (f. 38, S 57), Strøget 69, 1., 7430 Ikast.
9. Politiaessor Willy Lund (f. 13, S 32), Trimlebakken 1, 6800 Varde.
10. Distriktsingeniør Ole Jacobsen (f. 48, R 65), Pedersborg Huse 22, 4180 Sorø.
10. Gymnasielærer Ole Olesen (f. 23, S 42), Am Burgfried 6, 239 Flensburg, Tyskland.
10. Advokat K. A. Asbjørn Smitt (f. 28, '47), Ndr. Strandvej 188, 3140 Ålsgårde.
11. Repræsentant Axel M. Christiansen (f. 13, R 30), Randkløve Allé 118, 2770 Kastrup.
11. Adjunkt, cand.scient. Niels Ebbe Christiansen (f. 38, R 55), Niels Hemmingsensgade 28, 1153 København K.
12. Inge Margrethe Hess (f. 28, S '46), Hessvej 10, 7120 Vejle Øst.
12. Overlæge, dr.med. Gudmund Magnusson (f. 08, S 26), Oldvejen 4, Lønholt, 3480 Fredensborg.
13. Lærer Torben Nielsen (f. 48, S 67). Soransk Samfund kender ikke adressen.
14. Afdelingsdyrlæge Leif Kragh Leth (f. 28, S 46), Lerdalen 36, 8270 Højbjerg.
14. Landinspektør Jens Nielsen (f. 23, S 41), C. N. Petersensvej 28, 2000 Frederiksberg.
16. Grosserer Herbert Bang (f. 08, R 25), Olof Palmesgade 7, 2100 København Ø.
19. Sygeplejerske Helen Fenger (f. 08, S 26), Buddingevej 25 B, 2800 Lyngby.
20. Landsretssagfører Svend Aage Vistisen (f. 18, S 37), Hertavej 15 A, 2920 Charlottenlund.
21. Karl Ejby Poulsen (f. 48, S 67). Soransk Samfund kender ikke adressen.
22. Direktør Finn Jørgensen (f. 23, '35), Kaningårdsvej 56, 2830 Virum.
22. Direktør Christian Krogh Lauritzen (f.

- 48, R 65), Kongerslevvej 4, 9293 Kongerslev.
23. Lektor, cand.mag. Aage Christiansen (f. 08, S 27), Elme Allé 44, 4760 Vordingborg.
23. Palle V. Arndtzen (f. 48, S 67), Byvangen 15, 2700 Brønshøj.
24. Dianetic Counsellor, cand. psych. Klaus Olof Andersson (f. 38, S 56), 4355 84th Avenue, Apt. 907, Pinellas Park, Florida 34665, USA.
24. Læge Poul Torben Underbjerg (f. 23, S 41), Flinteren 4, 2300 København S.
27. Niels Henrik Strandberg (f. 48, S 65), Fuglebakkevej 4, 2000 Frederiksberg.
29. Overlæge Lars Kirk (f. 28, S 47), Heisesgade 12 B, 4000 Roskilde.
30. Købmand Karl Kjær Larsen (f. 08, S 26), Bakkevej 11, 4180 Sorø
- S 67), Goethesgade 24, st., 6400 Sønderborg.
10. Fabrikant Harald Ejvind Hallasmøller (f. 23, '37), Pilegårdsvej 99, 2730 Herlev.
10. Kommunebogholder Frede Hemmingsen (f. 18, R 34), Lærkevej 12, 4450 Jyderup.
10. Niels Ole Jannerup (f. 48, R 65), Klosterbanken 6, 4200 Slagelse.
10. Sognepræst Oluf Paaske (f. 23, S 41), Borggårdsparcken 6 B, 7080 Børkop.
11. Pedro Jørgensen (f. 18, R 35), R. 12 Moa Santos, Rio de Janeiro, Brasilien.
11. Prokurist Johannes Simonsen (f. 18, S 38), Justgøta 5, FR-100 Torshavn, Færøerne.
12. Ejendomsmægler Jørgen Arnsbjerg (f. 28, S 46), Nyholmsvej 3, 3200 Helsingø.
13. Soransk Samfunds tidligere formand, cand. mag. Ib Juul (f. 28, S 47), Alfevej 1, 2730 Herlev.
13. Lærer Ingrid Dreyer Køster, f. Eskekilde (f. 48, S 67), Ærtebjergvej 3, Ærtebjerg, 4571 Grevinge.
14. Fotograf Jørgen Winther Lützen (f. 38, R 56), Postboks 1266, FR-110 Torshavn, Færøerne.
15. Overlærer Niels Ulrik Emborg (f. 28, R 44), Gammelgade 23, Gedesby, 4874 Gedser.
15. Ingeniør Erik Lauritsen (f. 28, S 46), Fredensgade 7, 6000 Kolding.
15. Lærer Eva Nielsen (f. 38, S 57), Parnasvej 36, 4180 Sorø.
15. Politiaass. Hans Peter Nielsen (f. 18, '33), Ydergrænsen 20, 2700 Brønshøj.
16. Jørgen Michael Strøm (f. 48, '64). Soransk Samfund kender ikke adressen.
19. Grete Rasmussen (f. 23, S 42). SKA: Flintemarken 85, 1., 2950 Vedbæk.
19. Direktør Niels Erik Tyndeskov (f. 13, S 32), Grønningen 9, 1270 København K.
20. Skovfoged Finn G. Christoffersen (f. 18, R 34), Mårup Hovedgade 10, 8305 Samsø.
20. Direktør Jørgen Sabroe (f. 23, R 40). Blommevej 3, Torsted, 8700 Horsens.

Runde fødselsdage i maj måned 1998

1. Ingeniør Jørgen Sahlertz (f. 28, S 48), Åkrogs Strandvej 10, 8240 Risskov.
1. Praktiserende læge Finn Langkjær (f. 48, S 66), Skjalm Hvidesvej 14, 4180 Sorø.
2. Civiling., adm. direktør Kaj Kristensen (f. 38, S 56), Rudegårds Alle 35, 2840 Holte.
2. Niels Finn Rasmussen (f. 48, R 65). Soransk Samfund kender ikke adressen.
2. Afdelingschef, cand. jur. Kurt Petersen (f. 28, S 46), 18 Squire Marie Louise, 24 BTE - 1000 Bruxelles, Belgien.
2. Jørgen Gottlieb Topsøe-Jensen (f. 48, R 65), Danas Plads 10, st.tv., 1915 Frederiksberg C.
6. Cand. agro. Theodor Knuhtsen (f. 08, R 24), Amicisvej 8, 1852 Frederiksberg C.
8. Ingeniør Bent Holten Hansen (f. 28, '41). Soransk Samfund kender ikke adressen.
9. Cand. scient. Kaare Svensgaard (f. 48,

22. Jens Frederik Lotz (f. 28, S 47). SKA: Overgaden Neden Vandet 51 A, 1414 København K.
23. Grosserer Leif Kofoed (f. 23, R 40), Bakkegårds Allé 13, 3.th., 1804 Frederiksberg C.
23. Jørgen Anton Petersen (f. 13, '26). Soransk Samfund kender ikke adressen.
25. Arkitekt Jørgen Damgaard Sørensen (f. 38, R 55), Lammestrupvej 49, 4140 Borup.
27. Direktør Mogens Bonfils (f. 38, S 57), Lystrupmindevej 26, Vrads, 8654 Bryrup.
27. Læge Peder M. Sørensen (f. 18, S 36), Bådstedhedevej 30, Vrensted, 9480 Løkken.
28. Kompagnichef Christian Frederik Henckel (f. 18, '31), Nordre Fasanvej 98, 2000 Frederiksberg.
28. Civiling. Vilhelm H. Varming (f. 18, S 36), Godthåbsvænget 15, 3.tv., 2000 Frederiksberg.
29. Peder Storch (f. 48, '55). Soransk Samfund kender ikke adressen.
30. Urmagermester Hans C. Bjødstrup Jensen (f. 13, M 29), Trongårdsvej 23 A, 2800 Lyngby.

Soranske dødsfald

ERIK WIELANDT (S 23)

20. oktober 1905 - 16. februar 1998

JENS BASTUE JACOBSEN (M 24)

23. juni 1908 - 17. februar 1998

Medlemskontingent

er på sidste generalforsamling fastsat til:

1. For dimittend-året, kr. 0,-
2. I de 6 år, der følger efter pkt. 1, kr. 150,-
3. Derefter ordinært årskontingent kr. 265,-
4. Fra det fyldte 67. år dog kun 165,-

Soransk Samfund, kasserer Kontingent/bidrag

Arne Krog	SOR-Data
Ellehaven 9	Soransk Samfund
2950 Vedbæk	Ellehaven 9
Tlf. 45 89 27 13 (12-13)	2950 Vedbæk
Giro 400-1710	Giro 327-1307

SORANSK SAMFUND

Formand, Civ.ing. Henning Molin
Ellebuen 12, 2950 Vedbæk
Telefon og fax 45 89 23 23

Internet

<http://www.soransksamfund.dk>
Redaktør: Jonas Giersing
Søndre Fasanvej 29, 1.tv.
2000 Frederiksberg
E-mail: jonas@giersing.dk

Biografier, årsfest

Bodil Wille Boisen, Tersløsegaard,
Holbergsvej 101E, 4293 Dianalund
Tlf. og fax 58 28 64 09

SORANERBLADET, redaktion

Morten Nørgaard
Kongsdalvej 43, 2720 Vanløse
Tlf. 38 79 13 37 (bedst 17-19)
Fax +45 38 71 72 63

SORANERBLADET, administration

Kassereren Arne Krog,
Ellehaven 9, 2950 Vedbæk
Tlf. 45 89 27 13

Betaling af kontingent

1. Alle medlemmer får i løbet af årets første kvartal tilsendt et girokort fra Samfundet. Beløbet skal være Samfundet i hænde senest 3 måneder efter modtagelsen af girokortet.
 2. Medlemmer, der bor uden for Danmark, anmodes om, ved fremsendelse af beløb i check til Samfundet, at anvende en check, trukket på et dansk pengeinstitut. Herved kan Samfundet spare et stort vekselgebyr.
- Husk altid at anføre medlemsnummer.

Adresseændring

1. Medlemmer, der bor i Danmark, skal meddele adresseændringen til det lokale postkontor. Samfundet får derved automatisk besked.
 2. Medlemmer, der bor eller bosætter sig uden for Danmark, skal meddele adresseændringen direkte til kassereren.
- Husk altid at anføre medlemsnummer.

Medlemsnummer

Medlemsnr. fremgår af girokort/medlemskort og af adresseringen (kun Danmark) bag på bladet. Det er det 4-cifrede tal øverst til højre i adresseringen. Det 5-cifrede tal (02079) til venstre er Soranerbladets distributionsnummer i Danmark.
Husk venligst altid, ved alle forhold omkring medlemskab, at give oplysning om medlemsnummeret. Det letter Samfundets arbejde.

Sorø Bogtrykkeri ApS
Alleen 9, 4180 Sorø
Tlf. 57 83 05 75 - fax 57 83 51 75

ISSN 0930-1340

02079 KHC 1160

ROLF HARDY CHRISTENSEN

VIOLINVEJ 32, ST.

2730 HERLEV

2730 o 16/16 1

000

000534

Adresseændringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ**Ringsted**Bragesvej 9
53 61 33 55**Slagelse**Elmedalsvej 1
53 53 33 75**Holbæk**Hovedvej 4
53 43 41 22**Nykøbing Sj.**Autogården
53 41 11 22**Nykøbing F.**Agrovej 2
54 85 84 66**Næstved**Transportbuen
55 77 56 46

VI KØBER

KOSTBARE BØGER OG BOGSAMLINGER
TILBUD GIVES
NORDENS ÆLDSTE ANTIKVARIAT

LYNGE & SØN A/S

SILKEGADE 11, 1113 KØBENHAVN K.

TLF. 33 15 53 35

Stiftelsen
Sorø Akademi

Telf. 57 82 01 35

Datidens charme,
nutidens boligkomfort med...

FROVIN dannebrogsvinduer
FROVIN palævinduer
FROVIN koblede vinduer og døre

frovin
vinduer og døre

Ellemosevej 5A
Ugerløse
DK-4400 Kalundborg
Tlf. 53 50 41 41
Telefax 53 50 40 21